

INNHold

Forord	9
Kapittel 1 Introduksjon	11
Kapittel 2 Mestringsforventning	17
Hva er mestringsforventning?	17
Betydningen av mestringsforventning	19
Hvordan kan skolen fremme mestringsforventning? ...	20
Tidligere erfaringer med mestring av tilsvarende oppgaver.	20
Observasjon av at andre greier oppgavene	22
Oppmuntringer og tillit fra signifikante andre.	23
Fysiologiske reaksjoner	24
Mestringsforventning og selvstendighet	24
Drøfting av et kasus i lys av teori om mestrings- forventning	25
Praktiske implikasjoner av teori om mestrings- forventning	27
Drøftingsoppgaver	30
Kapittel 3 Faglig selvvurdering	31
Hva er faglig selvvurdering?	31
Faglig selvvurdering og mestringsforventning	31
Betydningen av faglig selvvurdering	33

Hvordan påvirkes faglig selvvurdering?	34
Sosial sammenligning	34
Andres vurdering	36
Drøfting av et kasus i lys av teori om faglig selvvurdering	37
Praktiske implikasjoner av teori om faglig selvvurdering	39
Drøftingsoppgaver	41
Kapittel 4 Målorientering	42
Hva er målorientering?	42
Betydningen av målorientering	44
Andre målorienteringer	46
Drøfting av tre kasus i lys av teori om målorientering ..	47
Hvordan påvirker skolen elevenes målorientering?	
Om skolens målstruktur	49
Drøfting av et kasus i lys av teori om målstruktur	52
Praktiske implikasjoner av teori om målorientering og målstruktur	54
Drøftingsoppgaver	55
Kapittel 5 Verdier	56
Eccles' og Wigfields verdiperspektiver	56
Betydningen av at elevene ser verdien av skolefagene ...	59
Drøfting av to kasus i lys av teori om verdier	61
Praktiske implikasjoner av teori om forventninger og verdier	63
Drøftingsoppgaver	65

Kapittel 6 Indre og ytre motivasjon.	66
Hva er indre og ytre motivasjon?	66
Hvordan påvirkes indre og ytre motivasjon?	68
Drøfting av et kasus i lys av teori om indre og ytre motivasjon	70
Praktiske implikasjoner av selvbestemmelsesteorien.	73
Drøftingsoppgaver	73
Kapittel 7 Attribusjon	75
Hva er attribusjon?	75
Betydningen av attribusjon	78
Drøfting av tre kasus i lys av teori om attribusjon.	79
Praktiske implikasjoner av attribusjonsteori	81
Drøftingsoppgaver	83
Kapittel 8 Forsvar av selvverd.	84
Hva er selvverd?	84
Behovet for selvverd	85
Påvirkning og forsvar av selvverd	86
Beskyttelsesreaksjoner og betydning for motivasjon	88
Drøfting av et kasus i lys av teori om selvverd.	91
Praktiske implikasjoner av teori om selvverd.	92
Drøftingsoppgaver	93
Kapittel 9 Sosiale relasjoner.	94
Hva er sosiale relasjoner?	94
Relasjonen elev-lærer	95
Betydningen av støttende lærere	96
Hva gjør en støttende lærer?	97

Drøfting av et kasus i lys av lærer–elev-forhold.	98
Relasjoner til medelever	100
Drøfting av et kasus i lys av elev–elev-forhold.	102
Praktiske implikasjoner av teori om sosiale relasjoner . .	103
Drøftingsoppgaver	106
Kapittel 10 Avsluttende refleksjoner	107
Noen fellestrekk ved teoriene	107
Alt henger sammen med alt	109
Den profesjonelle lærer	112
Referanser	116
Vedlegg 1 Sentrale praktiske implikasjoner av teoriene som er drøftet i denne boka	126
Register	128

FORORD

En forutsetning for optimal læring og utvikling i skolen er at elevene er motivert for skolearbeidet. Å motivere elevene er derfor en av skolens og lærernes oppgaver. Det som i dagligtale omtales som «å motivere elevene», handler i stor grad om å legge forholdene til rette for at elevene kan bli motivert for skolearbeidet. For å gjøre det trenger lærerne kunnskap om motivasjon.

I denne boka utleder og drøfter vi tilrettelegging for motivasjon med utgangspunkt i teori og forskning. I disponeringen av boka vurderte vi om vi skulle ta utgangspunkt i de viktigste prinsippene for tilrettelegging, eller om vi skulle ta utgangspunkt i de mest sentrale teoriene om motivasjon, for så å utlede prinsipper og praktiske implikasjoner fra teoriene.

Vi valgte den siste løsningen fordi den gir den beste forståelsen av motivasjon. Det er avgjørende at lærerne ikke bare kjenner pedagogiske prinsipper og praktiske implikasjoner, men at de også kjenner teoriene som de praktiske anbefalingene er utledet fra. Vi har derfor lagt vekt på å vise sammenheng mellom teori og praksis. Det har vi gjort i hvert kapittel gjennom drøfting av kasus (elevbeskrivelser) hentet fra skolen.

Den profesjonelle lærer følger ikke praktiske prinsipper eller anbefalinger slavisk, men ivaretar intensjonene i de pedagogiske prinsippene ut fra sin vurdering av elevene og den aktuelle situa-

sjonen. Hensikten med denne boka er å gi leseren en teoretisk forståelse som er nødvendig for å handle profesjonelt.

Trondheim, desember 2014

Einar M. Skaalvik og Sidsel Skaalvik